

*Granskning av
årsredovisning
2014*

Hudiksvalls kommun

Micaela Hedin
Cecilia Axelsson
Johanna Kemppainen

April 2014

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning	1
2.	Inledning	3
2.1.	Bakgrund	3
2.2.	Revisionsfråga och metod	3
2.3.	Revisionskriterier	5
3.	Granskningsresultat	6
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	6
3.1.1.	Förvaltningsberättelse	6
3.1.1.1.	Översikt över utvecklingen av verksamheten	6
3.1.1.2.	Investeringsredovisning.....	8
3.1.1.3.	Driftredovisning	8
3.1.2.	Balanskrav	9
3.1.3.	God ekonomisk hushållning	10
3.1.3.1.	Finansiella mål	10
3.1.3.2.	Mål för verksamheten	12
3.1.4.	Nämndernas redovisning av sitt uppdrag.....	12
3.2.	Rättvisande räkenskaper	12
3.2.1.	Resultaträkning	12
3.2.2.	Balansräkning	13
3.2.3.	Kassaflödesanalys.....	15
3.2.4.	Sammanställd redovisning	15
3.2.5.	Tilläggsupplysningar	16

1. *Sammanfattning*

Vi bedömer att årsredovisningen huvudsakligen redogör för **utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen**.

Kommunen lever inte upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans (KL 8:5 a-b). Verksamhetens utfall är förenligt med 4 av 5 finansiella mål avseende god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. Målet gällande årets resultat är inte uppfyllt.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt, med undantag av det som framgår nedan, uppfyller kraven på **rättvisande räkenskaper** och är upprättad enligt god redovisningssed.

Kommunen avviker från god redovisningssed avseende följande:

- RKR:s rekommendation nummer 11.4 genom tillämpning av ett halvt års avskrivning på årets tillkommande tillgångar oavsett när under året tillgången tagits i bruk. Avvikelsen redovisas öppet i årsredovisningens avsnitt "Redovisningsprinciper".
- RKR:s rekommendation nummer 11.4 genom att kommunen inte vidtagit några åtgärder för att förbereda och anpassa sin redovisning till kravet på komponentavskrivning. Avvikelsen redovisas öppet i årsredovisningens avsnitt "Redovisningsprinciper".

Kommunens ekonomiska läge

Årets resultat uppgår till 12,9 mnkr. Resultatet för 2013 uppgick till 83,1 mnkr, vilket gör att resultatutfallet för 2014 är en försämring med 70,2 mnkr jämfört med föregående år. I årets resultat ingår VA/renhållningsverksamheten med drygt 5 mnkr i förlust. Resultatet enligt balanskravet uppgår enligt årsredovisningen till -12,4 mnkr.

I årsredovisningen lyfts speciellt 4 faktorer fram som påverkar årets resultat:

- nämndernas avvikelse mot budget där Omsorgsnämnden samt Social- och fritidsnämnden redovisar de största negativa budgetavvikelserna
- starkt positivt finansnetto
- finansmarknad - låg räntenivå och stigande aktiekurser
- kommunens investeringar lägre än budgeterat men väsentligt högre än föregående år

Totalt redovisar nämnderna ett underskott om 21,4 mnkr där Lärande- och kulturnämnden redovisar ett överskott om 4,0 mnkr, Social- och fritidsnämnden ett underskott om 12,5 mnkr, Omsorgsnämnden ett underskott om 7,8 mnkr, Tekniska nämnden ett underskott om 4,2 mnkr, Byggnadsnämnden ett nollresultat mot budget, Norrhälsninglands miljö- och räddningsnämnd ett underskott om 1,4 mnkr, Svågadalarnämnden ett underskott om 0,5 mnkr och Kommunstyrelsen ett överskott om 1,0 mnkr.

Det är fortsatt viktigt att poängtera vikten av budgetdisciplin i nämndernas verksamheter. Detta är en väsentlig förutsättning för att kommunen ska kunna nå de av kommunfullmäktige beslutade målen.

God ekonomisk hushållning

Vi bedömer att 4 av 5 finansiella mål uppnås i och med resultat och ställning 2014. I årsredovisningen redovisas de finansiella målen för perioden 2014 – 2017. Målen omfattar skattesats, årets resultat, investeringar, finansiella tillgångar och upplåning. Vi instämmer inte i kommunstyrelsens bedömning att resultatmålet i huvudsak är uppfyllt då resultatet före finansnetto är negativt. Finansnettot syftar till att säkerställa framtida pensionsutbetalningar och att finansiera angelägna investeringar. Det är därför väsentligt att kommunen arbetar långsiktigt med att anpassa verksamheten till de ekonomiska ramarna för att möjliggöra framtida positiva resultat före finansnetto.

Kommunens visionsarbete bedrivs under namnet "Glada Hudik - språnget". För att kunna nå visionen har kommunfullmäktige antagit tre övergripande mål "Samhällstjänster av högsta kvalitet", "Blomstrande näringsliv" och "Attraktiv och hållbar livsmiljö". För att förtydliga mål och uppdrag samt koppla detta till ekonomin tecknas årliga åtaganden mellan nivåerna i organisationen. Åtagandena anger vad som ska åstadkommas inom budgeten och omfattar både verksamheternas kvantitet och kvalitet. Nämndernas årliga åtaganden följs upp och redovisas i delårsbokslut och årsbokslut.

Vi konstaterar att årsredovisningen på ett positivt sätt har utvecklats att utvärdera och analysera på vilket sätt kommunens verksamhet går i riktning mot visionen och vi bedömer utifrån årsredovisningen att det finns en återrapporering av måluppfyllelse av kommunfullmäktiges övergripande verksamhetsmål. I årsredovisningen redovisas även kommunstyrelsens och nämndernas egen uppföljning av åtagandena. Kommunstyrelsen bedömer att måluppfyllelsen av de kvalitativa åtagandena sammanfattningsvis är god.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

När det gäller nämndernas redovisning, skall den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

2.2. Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. Granskning av resultatsammanställning för VA-verksamheten och renhållningsverksamheten omfattas inte av denna granskning.

Vidare har vi också inom ramen för granskningen av årsredovisningen bedömt nämndernas redovisningar av hur de fullgjort sitt uppdrag från fullmäktige. Granskningen baseras på nämndernas rapportering till fullmäktige såsom den presenteras i årsredovisningen.

Granskningen har utförts enligt god revisionsledning för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande.

Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunens ekonomikontor. Granskningen har utförts enligt god revisionsledning med utgångspunkt i SKYREV:s¹ utkast ”Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting”. Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktats i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som presenterades 2015-04-01 och som sedan har reviderats 2015-04-14. Kommunstyrelsen fastställde årsredovisningen 2015-04-01 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2015-05-25.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef och ekonom som haft ansvar för årsredovisningen.

¹ SKYREV är branschorganisationen för kommunala yrkesrevisorer och är ett etablerat nationellt forum för yrkesrevisionen i Sveriges kommuner, landsting och regioner.

2.3. Revisionskriterier

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av årsredovisningen som enligt 8 kap 18 § KL ska godkännas av kommunfullmäktige.

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen
- Kommunal redovisningslag
- rekommendationer från rådet för kommunal redovisning
- fullmäktiges beslut om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Förvaltningsberättelse

3.1.1.1. Översikt över utvecklingen av verksamheten

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i all väsentlighet överensstämmer med kraven i KRL.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning

Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen ger en rättvisande bild. Den ekonomiska redovisningen i årsredovisningens del 2 innehåller uppgifter om pensionsåtagande och pensionsmedelsförvaltning. Under avsnittet "Finansiell analys" beskrivs och redovisas finansiella nyckeltal som ger uttryck för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet.

Under avsnittet "Resultat och balanskrav" i del 2 redovisas en avstämning mot balanskravet.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Enligt kommunala redovisningslagen 4 kap 5§ skall förvaltningsberättelsen innehålla en utvärdering av kommunens ekonomiska ställning. I dagsläget finns målsättningar kopplade till god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv, vilka redovisas i förvaltningsberättelsen (del 1 och del 2). För att tydliggöra utvärderingen av den ekonomiska ställningen rekommenderar vi kommunstyrelsen att komplettera kommande års årsredovisningar med ett antal viktiga nyckeltal kopplade till resultat och ställning de senaste fem åren. Sådana nyckeltal kan vara förändring av verksamheternas nettokostnader, rörelsekapital, soliditet, skuldsättningsgrad och låneskuld per invånare. Utvärderingen av den ekonomiska ställningen kan med fördel ske i tabellform.

Händelser av väsentlig betydelse

I förvaltningsberättelsen redovisas på ett tydligt sätt väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret.

Förväntad utveckling

Av årsredovisningen framgår i viss omfattning den förväntade utvecklingen framåt. Kopplingen bör göras tydligare till hur detta kommer att påverka kommunens ekonomi och prioriteringar inom olika områden.

Väsentliga personalförhållanden

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas i enlighet med KRL 4:1 a, dvs frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt olika åldersgrupper. I övrigt omfattar den personalekonomiska redovisningen en beskrivning och analys av utvecklingen av antalet medarbetare, sjukfrånvaron och arbetsmiljön.

Gemensam förvaltningsberättelse

Enligt RKR:s rekommendation 8:2, Sammanställd redovisning, ska kommunens samlade verksamhet redovisas i en gemensam förvaltningsberättelse. Utöver detta ska särskilda upplysningar lämnas om koncernföretagen och förhållanden mellan kommunen och företagen.

Vi konstaterar att det i årets förvaltningsberättelse del 2 finns separata verksamhetsberättelser med beskrivning av ekonomi med mera för respektive koncernföretag. Det finns även en kort beskrivning av den samlade kommunala verksamheten avseende ekonomi och verksamhet som bedrivits genom koncernföretagen under rubriken "Koncernresultat". Den gemensamma förvaltningsberättelsen kan utvecklas gällande den samlade verksamhetens utveckling, personalförhållanden och förhållanden av betydelse för styrning och uppföljning.

Pensionsredovisning

I årsredovisningens del 2 redovisas upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser i enlighet med RKR 7.1 som en del av uppföljningen av fullmäktiges föreskrifter om förvaltningen av pensionsmedel.

Upplysningar har även lämnats i årsredovisningen om särskild avtalspension och visstidspensioner i enlighet med RKR 2.1. Antalet personer med särskilda pensionsavtal framgår av not 19.

Andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten

Kommunens visionsarbete bedrivs under namnet "Glada Hudik - språnget". För att kunna nå visionen har kommunfullmäktige antagit tre övergripande mål "Samhällstjänster av högsta kvalitet", "Blomstrande näringsliv" och "Attraktiv och hållbar livsmiljö". För att förtydliga mål och uppdrag samt koppla detta till ekonomin tecknas årliga åtaganden mellan nivåerna i organisationen. Åtagandena anger vad som ska åstadkommas inom budgeten och omfattar både verksamheternas kvantitet och kvalitet. Nämndernas årliga åtaganden följs upp och redovisas i delårsbokslut och årsbokslut.

Årsredovisningen har på ett positivt sätt utvecklats att utvärdera och analysera på vilket sätt kommunens verksamhet går i riktning mot visionen, genom att del 1 innefattar en redovisning utifrån kommunfullmäktiges övergripande mål.

3.1.1.2. Investeringsredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att investeringsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av årets investeringar.

Kommunens nettoinvesteringar i materiella anläggningstillgångar uppgår till 200 mnkr, förra årets nettoinvesteringar uppgick till 133 mnkr. Budgeterade investeringar uppgår till totalt 246 mnkr, varav 173 mnkr har fastställts av kommunfullmäktige i investeringsbudgeten för 2014. Resterande 73 mnkr avser tilläggsanslag i investeringsbudgeten och avser icke genomförda budgeterade investeringar 2013.

De största investeringarna finns inom verksamheterna förskola om 27 mnkr, grundskola om 53 mnkr, äldreomsorg och funktionshindrade om 20 mnkr, gator och vägar om 19 mnkr, diverse lokaler mm om 41 mnkr och inom VA och renhållning om 12 mnkr. I investeringsredovisningen görs en uppföljning av investeringar per nämnd mot budget samt mot bokslut 2013. Vidare sker en samlad redovisning av större investeringsprojekt som sträcker sig över flera år. Denna redovisning kan i likhet med föregående år gärna kompletteras med en bedömning av projektens totala investeringsbelopp i förhållande till prognos.

Utöver investeringsredovisningen finns även ett avsnitt i årsredovisningens del 2 som redogör för investeringsverksamheten. I detta avsnitt återfinns en kortfattad redogörelse kring orsak till avvikelse mot budget.

3.1.1.3. Driftredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget. Driftredovisningen omfattar en redogörelse kring utfallet i förhållande till budget och föregående år per nämnd och per verksamhet.

Nämndernas budgetavvikelse samt förändringen från avvikelsen i prognosen per sista juni redovisas i tabellen nedan:

Driftredovisning per nämnd, mnkr	Utfall 2014	Budget	Prognos	Budget-avvikelse	Prognos-avvikelse
Byggnadsnämnd	-5,9	-5,9	-5,9	0,0	0,0
Kommunstyrelse	-94,5	-95,4	-98,3	1,0	3,8
Lärande- och kulturnämnd	-833,2	-837,2	-835,7	4,0	2,5
Norrhälsinge miljö/räddningsnämnd	-34,5	-33,1	-32,9	-1,4	-1,6
Omsorgsnämnd	-643,6	-635,8	-637,6	-7,8	-6,0
Revision	-1,4	-1,5	-1,5	0,0	0,0
Social- och fritidsnämnd	-184,7	-172,2	-178,3	-12,5	-6,4
Svågadalarnämnd	-12,3	-11,8	-12,0	-0,5	-0,3
Teknisk nämnd	-78,9	-74,7	-73,1	-4,2	-5,8
Summa nämnderna	-1 889,0	-1 867,6	-1 875,3	-21,4	-13,8

Kommunstyrelsens och nämndernas nettokostnad uppgår till 1 889 mnkr att jämföra med en budgeterad nettokostnad på 1 868 mnkr. Totalt redovisas ett underskott om 21,4 mnkr (överskott 2013 om 18,1 mnkr). Fem av nio nämnder redovisar underskott, varav Social- och fritidsnämnden redovisar ett underskott om 12,5 mnkr. De nämnder som i övrigt har negativa avvikelser i utfallet är Norrhälsinge miljö/räddningsnämnd, Omsorgsnämnden, Svågadalsnämnden och Tekniska nämnden.

I den ekonomiska redovisningen (årsredovisningens del 2) kommenteras respektive nämnds resultat. Nedan återfinns en kort redogörelse kring resultatet för Lärande- och kulturnämnden, Omsorgsnämnden, Social- och fritidsnämnden och Tekniska nämnden.

Lärande- och kulturnämnden

Lärande- och kulturnämnden redovisar ett överskott om 4,0 mnkr. Av nämndens redogörelse framgår att förskolan redovisar ett överskott om 3,6 mnkr och vuxenutbildningen ett överskott om 2,4 mnkr. Överskottet i dessa verksamheter förklaras av att antalet barn i förskola under 2014 blev färre än budgeterat samt att Iftac yrkeshögskola har genererat betydligt högre intäkter än budget.

Omsorgsnämnden

Nämnden redovisar ett underskott om 7,8 mnkr vilket är hänförligt till högre kostnader för hemtjänst och hemsjukvård. Samtidigt redovisar andra verksamheter, såsom omsorg av personer med funktionsnedsättning samt Glada Hudikteatern, positiva avvikelser.

Social- och fritidsnämnden

Social- och fritidsnämndens underskott om 12,5 mnkr förklaras främst av den sociala verksamheten till följd av ökade kostnader för placeringar. Antalet aktualiseringar av ärenden har ökat, vilket har lett till att budgeten överskridits med drygt 18 mnkr. Samtidigt redovisar andra verksamheter, såsom försörjningsstöd, positiva avvikelser.

Tekniska nämnden

Nämnden redovisar ett underskott om 4,2 mnkr. Underskottet ligger främst i den taxefinansierade verksamheten och beror på att inga taxehöjningar har skett 2014 för att balansera resultatet mot tidigare överskott.

3.1.2. Balanskrav

Bedömning och iakttagelser

Vi instämmer i kommunens bedömning att balanskravet inte har uppfyllts.

Avstämning av årets resultat enligt balanskravets bestämmelser har skett enligt 4 kapitlet i kommunal redovisningslag. Enligt utredningen uppgår årets balanskravsresultat till -12,4 mnkr.

Vår uppfattning är dock att uppställningen efter årets balanskravsresultat omfattar andra poster än vad som regleras av kommunala redovisningslagen 4 kapitlet 3a§. Av vad som kan utläsas av avlämnad årsredovisning, föreslår kommunstyrelsen, att ta medel i anspråk ur social investeringsfond med 2,2 mnkr. Det är poster som inte regleras av KRL.

Det finns ingen tydlig möjlighet i lagstiftningen att kommande år ta i anspråk överskott från tidigare år för en kommun annat än via eventuell resultatutjämningsreserv. I kommunallagens förarbeten nämns att om kommuner har ett överskott som täcker hela pensionsåtagandet samt medel för kommande investeringar anses en kommun ha så god ekonomi att medel får tas i anspråk. När det gäller eget kapital har Hudiksvalls kommun inget särskilt beslutat finansiellt mål hur stort detta behöver vara. Vi konstaterar att kommunens pensionsåtaganden inte överstiger det egna kapitalet, men kan inte göra bedömning av kommande investeringar.

Enligt reglerna kring balanskravet ska tidigare års eventuellt negativa resultat regleras och återställas under de närmast följande tre åren. Av årsredovisningen framgår att det inte finns underskott från tidigare år att återställa vilket vi instämmer i.

Det år ett underskott uppstår ska det enligt KRL 4:4 anges i förvaltningsberättelsen när och på vilket sätt underskottet ska återställas. En sådan redogörelse återfinns i årsredovisningen 2014.

3.1.3. God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har fastställt tre övergripande verksamhetsmässiga mål och fem finansiella mål för god ekonomisk hushållning i budget 2014. Kommunens styrmodell bygger på åtaganden från fullmäktige som följs upp i delårsbokslut och årsbokslut.

3.1.3.1. Finansiella mål

I årsredovisningens del 1 finns en överskådlig avstämning i tabellform mot de finansiella mål som fastställdes i budget 2014, vilket gör det lätt att bilda sig en uppfattning kring måluppfyllelsen. Redogörelsen har således förbättrats mot föregående år, vilket vi ser som positivt. I den ekonomiska delen av årsredovisningen, del 2, återfinns även ett avsnitt kring de finansiella målen. I avsnittet finns en hänvisning till del 1.

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige i budget 2014	Utfall 2014	Måluppfyllelse, KS bedömning
Skattesats Skattesatsen är 21:61 kr.	Skattesatsen uppgår till 21,61 kr.	<i>Målet är uppfyllt. Skattesatsen har hållits oförändrad sedan 2013.</i>
Årets resultat Det långsiktiga målet är att resultatet före finansnetto ska uppgå till minst 2 % av summan av skatteintäkter och statsbidrag/utjämning, vilket motsvarar ca 35 mnkr per år. För budgetperioden gäller målet 0,1% för 2014, 1,5% för 2015, 3,0% för 2016 samt 2,6% för 2017.	Resultat före finansnetto 2014 uppgår till -12,1 mnkr. Utfallet motsvarar ej budgetmålet om 0,1% av skatteintäkter och statsbidrag/utjämning, dvs 1,9 mnkr.	<i>Målet 0,1 % före finansnetto är inte uppfyllt. Dock får målet ändå anses uppfyllt då resultatet efter de finansiella posterna är i nivå med det budgeterade målet.</i>

<p>Investeringar Investeringsramen för perioden 2014-2017 är 494 mnkr för den skattefinansierade verksamheten och 96 mnkr för den taxefinansierade verksamheten (VA/renhållning).</p>	<p>Investeringarna uppgår till 187,7 mnkr för den skattefinansierade verksamheten och 11,8 mnkr för den taxefinansierade verksamheten. Totala investeringsbudgeten uppgår till 246,3 mnkr.</p>	<p><i>Målet är uppfyllt. Investeringarna har inte uppgått till den budgeterade nivån men investeringsnivån 2014 är inom beslutad ram.</i></p>
<p>Finansiella tillgångar <i>Pensionsmedel</i> – säkerställa framtida pensionsutbetalningar för anställda.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Värdesäkras genom återinvestering av realiserad avkastning till ett belopp som minst motsvarar inflationen. • Uttag för att utjämna pensionskostnaderna. Beslut om uttag tas i samband med budgetberedning. <p><i>Försäljningsmedel</i> – finansiera angelägna investeringar som utvecklar kommunen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Årlig prövning om värdesäkring genom återinvestering av realiserad avkastning till ett belopp som minst motsvarar inflationen. • Beslut om uttag tas i samband med budgetberedning. 	<p>I förutsättningarna för budgetperioden ingår inget ianspråktagande av de finansiella tillgångarna. Inget uttag av kortfristiga placeringar har skett 2014. Under året har däremot ändring skett i portföljen, varvid vinster har realiserats. Av årsredovisningen framgår att tillväxten på kommunens placeringar uppgår till 4,5% (bokfört värde).</p>	<p><i>Målet är uppfyllt. Realiserad avkastning för pensionsmedel uppgår till 13,9 mnkr och för försäljningsmedel till 9,5 mnkr. Det bokförda värdet har ökat med 4,5% och marknadsvärdet med 10,2%</i></p>
<p>Upplåning För den skattefinansierade verksamheten beräknas en nyupplåning om 101 mnkr. För den taxefinansierade verksamheten beräknas en nyupplåning om 96 mnkr.</p>	<p>Ingen nyupplåning har skett för den skattefinansierade verksamheten. Nyupplåning för den taxefinansierade verksamheten uppgår till 113 mnkr.</p>	<p><i>Målet är uppfyllt. Upplåning och omplacering av lån har skett inom beslutade ramar.</i></p>

I rubriken "Sammanfattning/översikt" i del 2 finns beskrivet att "Kommunens finansiella mål – infriade". Både i del 1 och i del 2 beskrivs det finansiella målet "Årets resultat" som "Målet 0,1 % före finansnetto är inte uppfyllt. Dock får målet ändå anses uppfyllt då resultatet efter de finansiella posterna är i nivå med det budgeterade målet."

Bedömning och iakttagelser

Vi konstaterar att målet "Årets resultat" inte har uppnåtts, detta trots att årets resultat uppgår till +12,9 mnkr. Resultatet före finansnetto är negativt och det är finansnettot om 24,9 mnkr som bidrar till det positiva helårsresultatet. Finansnettot syftar till att säkerställa framtida pensionsutbetalningar samt att finansiera angelägna investeringar.

Det är därför väsentligt att kommunen arbetar långsiktigt med att anpassa verksamheten till de ekonomiska ramarna för att möjliggöra framtida positiva resultat före finansnetto.

Vi instämmer inte i kommunstyrelsens bedömning att resultatmålet i huvudsak är uppfyllt. Vår bedömning är att 4 av 5 finansiella mål uppnås i och med resultat och ställning 2014.

3.1.3.2. Mål för verksamheten

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer utifrån årsredovisningen att det finns en återrapportering av måluppfyllelse av kommunfullmäktiges övergripande verksamhetsmål ” Samhällstjänster av högsta kvalitet, Blomstrande näringsliv och Attraktiv och hållbar livsmiljö”. I årsredovisningen redovisas kommunstyrelsens och nämndernas egen uppföljning av åtagandena. Kommunstyrelsen bedömer att måluppfyllelsen av de kvalitativa åtagandena sammanfattningsvis är god.

3.1.4. Nämndernas redovisning av sitt uppdrag

Av KL 3:15 framgår att nämnderna ska redovisa till fullmäktige hur de fullgjort sina uppdrag och fullmäktige beslutar om omfattningen av redovisningen och formerna för den.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att nämndernas redovisningar innehåller redovisning av utfallet av årets verksamhet i förhållande till fastställda mål och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

3.2. Rättvisande räkenskaper

3.2.1. Resultaträkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen uppfyller KRL:s krav och i övrigt är upprättad i enlighet med god redovisningssed.

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat.

Nedan redovisas resultaträkningens utfall jämfört med föregående år, budget och prognos.

Resultaträkning (mnkr)	Utfall 2014	Utfall 2013	Budget 2014	Prognos 2014
Verksamhetens intäkter	540,6	535,8	-	-
Verksamhetens kostnader	-2 371,2	-2 243,6	-	-
Avskrivningar	-72,8	-68,6	-	-
Verksamhetens nettokostnader	-1 903,4	-1 776,4	-1 881,6	-1 898,1
Skatteintäkter	1 452,6	1 429,7	1 449,9	1 456,3
Generella statsbidrag och utjämning	438,8	419,8	429,1	436,4
<i>Summa skatter och statsbidrag</i>	<i>1 891,4</i>	<i>1 849,5</i>	<i>1 879,0</i>	<i>1 892,7</i>
Finansiella intäkter	31,3	24,9	17,7	31,8
Finansiella kostnader	-6,4	-15,0	-9,0	-9,6
Årets resultat	12,9	83,1	6,1	16,8

Årets resultat uppgår till 12,9 mnkr. Resultatet för 2013 uppgick till 83,1 mnkr, vilket gör att resultatutfallet för 2014 är en försämring med 70,2 mnkr jämfört med föregående år.

Förändringarna i jämförelse med föregående år kan framför allt förklaras av:

- verksamhetens kostnader har ökat med 127,6 mnkr mot föregående år. Detta förklaras främst av ökade lönekostnader. Personalkostnaden utgör en stor kostnadspost för kommunen och av årsredovisningen framgår att den genomsnittliga löneökningen 2014 för tillsvidareanställda blev 2,6% för kvinnor och 1,8% för män. Vidare framgår att antalet anställda har ökat under 2014.

Ytterligare en förklaring till ökningen av verksamhetens kostnader mot föregående år är att kommunen under 2013 erhöll återbetalning av AFA försäkringspremier för 2005 och 2006 om 34,7 mnkr. Någon motsvarande återbetalning har inte varit aktuell 2014.

- skatteintäkterna har ökat med 22,9 mnkr och generella statsbidrag har ökat med 19,0 mnkr. Den totala ökningen om 41,9 mnkr motsvarar 2,3% (4,5%) av totala skatteintäkter och statsbidrag.
- de finansiella intäkterna har ökat med 6,4 mnkr och beror i likhet med föregående år på ökad avkastning på värdepapper. Orsaken till ökning av avkastningen är att kommunen under 2014 har ändrat mixen i värdepappersportföljen varvid vinster har realiserats.
- de finansiella kostnaderna har minskat med 8,6 mnkr. Under 2013 skedde en sänkning av diskonteringsräntan på pensionsskulden om 0,75 % vilket medförde att pensionsskulden ökade och kommunen belastades med en räntekostnad om 7,2 mnkr exklusive löneskatt.

3.2.2. Balansräkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättningar, skulder och eget kapital.

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter.

Bilagor och specifikationer finns i tillräcklig omfattning.

Vår bedömning är att tillgångarna, avsättningarna och skulderna existerar. Vår bedömning är vidare att tillgångarna, avsättningarna och skulderna, med undantag för det som redogörs för nedan, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade och har värderats enligt principerna i KRL.

Efter genomförd granskning kan följande synpunkter och kommentarer nämnas:

Tillgångar:

- av redovisningsprinciperna framgår att kommunen under anskaffningsåret tillämpar ett halvt års avskrivning på tillkommande tillgångar. Aktivering görs endast en gång per år. Enligt god redovisningssed ska avskrivning ske från och med den tidpunkt då tillgången är färdig att tas i bruk (RKR:s rek 11.4). Kommunen har under 2012 påbörjat arbete med en översyn av investeringsverksamheten, principer mm för att få bättre följsamhet mot god redovisningssed, vilket vi ser som positivt. Översynen är ännu inte färdigställd och pågår således även under 2015.
- från och med 2014 finns ett specifikt krav på komponentavskrivning av kommunens materiella anläggningstillgångar (RKR 11.4). Under året har kommunen inte vidtagit några åtgärder för att förbereda och anpassa sin redovisning till detta krav, vilket vi anser vara otillräckligt i förhållande till god redovisningssed. I redovisningsprinciperna lämnas information om att kommunen ännu inte infört komponentavskrivning.

Eget kapital och skulder:

- avsättning har gjorts för återställning av deponier under 2007, 2008, 2011 och 2014 med 3 mnkr årligen, totalt 12 mnkr per 2014-12-31. Ingen avsättning har skett 2012 och 2013 med motivering till att resultatet inte uppnått den resultatnivå som önskat för att avsättning ska ske. En beräkning av kvarstående sluttäckningskostnader har utförts under 2013. Beräkningen är nuvärdesberäknad och totala kostnaderna beräknas uppgå till ca 50-55 mnkr. Sluttäckningen beräknas vara avslutad år 2039.

Enligt RKR 10.2, Avsättningar och ansvarsförbindelser, ska en avsättning, dvs en skuld som är oviss vad gäller förfallotidpunkt eller belopp, redovisas i balansräkningen när:

- a) en kommun har en befintlig förpliktelse som en följd av en eller flera inträffade händelser,
- b) det är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt
- c) en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Kommunen behöver ta ställning till om samtliga av dessa villkor är uppfyllda och därmed redovisa hela kostnaden om 50-55 mnkr som en avsättning. Vi

noterar att kommunen inte arbetat med frågan under 2014 utan ämnar göra det först under 2015. Vårt påpekande kring att kommunen behöver göra ett ställningstagande får således kvarstå.

- från och med 2011 redovisas anslutningsavgifter som en skuld och intäktsförs successivt i takt med objektets nyttjandeperiod, som uppgår till 50 år. Detta är en anpassning i enlighet med RKR:s rekommendation 18 ”Intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar”. Anslutningsavgifter mellan åren 2007-2010 har fram till bokslutet 2013 fördelats jämt över 10 år enligt tidigare principer, för att under 2014 fördelats utifrån kvarvarande nyttjandeperiod.

Principerna för hantering av anslutningsavgifterna följer numera god redovisningssed. Kommunen rekommenderas dock att under 2015 beräkna hur mycket de intäktsförda anslutningsavgifterna under åren 2011-2013 skulle ha uppgått till om rekommendationen tillämpats fullt ut från 2011. Om beloppet är väsentligt rekommenderas kommunen att rätta redovisningen under 2015.

- avsättningar för pensioner redovisas i enlighet med bestämmelserna i den kommunala redovisningslagen vilket medför att pensionsförmåner intjänade före år 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse.

3.2.3. Kassaflödesanalys

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar.

Vi bedömer vidare att noter i huvudsak finns i tillräcklig omfattning.

Överensstämmelse finns med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

Förvaltningsberättelsen kan med fördel kompletteras med ett avsnitt som beskriver vad man kan utläsa ur kassaflödesanalysen och förklaring till de största förändringarna under året.

3.2.4. Sammanställd redovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av koncernens ekonomiska ställning och åtaganden. Denna är dock inte en helt rättvisande eftersom vi konstaterat att olika redovisningsprinciper har tillämpats för de olika bolagen (se 3.3.2).

Vi bedömer vidare att konsolideringen omfattar de företag i vilka kommunen har ett betydande inflytande och beskrivits på ett korrekt sätt. Av redovisningsprinciperna framgår de olikheter i redovisningsprinciper som finns mellan olika enheter samt hanteringen av dessa.

Vid eliminering av koncerninterna resultat- och balansposter har bolagens redovisning utgjort grunden. Vi bedömer att elimineringarna i allt väsentligt är riktiga.

Av redovisningsprinciperna framgår att den sammanställda redovisningen i vissa delar bygger på preliminära bokslut från koncernföretagen. En översyn bör göras av rapporteringsrutinerna, så att bolagens tidplaner i möjligaste mån anpassas till kommunens bokslutsarbete.

Koncernens resultat kan härledas enligt följande (belopp mnkr):

Hudiksvalls kommun	12,9
Fastighets AB Glysis	4,8
Fiberstaden AB (80%)	0,5
Forsså Gruppen AB	-0,6
Glysisvallen AB (50%)	0,0
AB Hudiksvallsbostäder	17,0
HNA	0,4
Stiftelsen Hälsinglands Museum (60%)	0,1
Iftac AB	0,0
Koncernmässiga justeringar	1,1
Årets resultat	36,2

3.2.5. Tilläggsupplysningar

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att årsredovisningens tilläggsupplysningar uppfyller KRL:s krav och i övrigt lämnas i enlighet med god redovisningssed, innebärande att:

- tillämpade redovisningsprinciper beskriver varje särskild redovisningsprincip och eventuella förändringar av dessa som årsredovisningens intressenter måste känna till för att rätt förstå årsredovisningens innehåll.
- viktiga uppgifter och poster i förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt kassaflödesrapport specificeras och preciseras i notupplysningar som krävs i KRL respektive RKR:s rekommendationer samt god redovisningssed i övrigt.

Vilka krav som ställs på tilläggsinformation återfinns bland annat i rekommendationerna från Rådet för kommunal redovisning. Det framkommer även i KRL 1:3 att i de fall kommunens redovisningsprinciper avviker från god redovisningssed ska upplysning om detta och skälen för avvikelsen framgå av årsredovisningen.

I årsredovisningen återfinns ett separat avsnitt om redovisningsprinciper. Utöver detta lämnas tilläggsinformation i noterna till räkenskaperna samt i förvaltningsberättelsen. För att ytterligare höja följsamheten mot de krav som återfinns kan kompletteringar till kommande år göras avseende bland annat:

- RKR:s rekommendation nr 11.4: Redovisning av materiella anläggningstillgångar anger att för varje slag av materiell anläggningstillgång ska upplysning om nyttjandeperiod lämnas, vilket kan ske i avsnittet kring kommunens redovisningsprinciper eller i not till materiella anläggningstillgångar.

- RKR:S rekommendation nr 8.2: Sammanställd redovisning anger att förvaltningsberättelsen ska innehålla information om kommunala entreprenader samt information om den samlade verksamhetens utveckling, personalförhållanden och förhållanden av betydelse för styrning och uppföljning.

2015-04-13

Cecilia Axelsson
Projektledare

Micaela Hedin
Uppdragsledare